

מיאמר שני בויכוח על שיטת הבחירות האיזוריות דג אנוכל דג

ר אינו שאין שחר לטענה כאילו שיטת הבחירות האזוריות תכניס לכנסת אישים עצמאיים, תשחרר את הברכהכנסת מן השעבוד למוכירות המפלגה, או חשים קץ לקנוניות בין המפלגות. במידה רבה נכון ההיפך הגמור. הבה ובדוק את שאר הטענות למען השיטה. למשל:

השיטה האזורית תחסל את שלטון היתר של הדתיים.
נכון? לא נכון.
זוהי טענה פשטנית ביותר — דוגמה ל' שטחיות הנראה של תועמלני השיטה. כ-15% מן הבחורים בארץ מצביעים מטעם היחיד, או העיקרי, המנחה אותם ביום הבחירות. לכן הצביעו בעד הרשימות ה' דתיות.

אנשים אלה לא ייעלמו, אם תונהג השיטה האזורית. מזה יעשו?

הם יצביעו בעד המועמד הדתי ביותר ב' מחוזם.

שום מפלגה, שתרכזה לזכות ב' רוב מוחלט באזור מסוים, לא תוכל להתעלם מקיומו של ציבור נכבד זה.

כשמפא"י מרכיבה כיום את רשימת המועמדים שלה, אין היא נותנת את דעתה על יחסם לדת ופופולריותם בין הדתיים. הדבר אינו חשוב, כי הדתיים המובהקים יצביעו ממילא בעד רשימות אחרות.

אך כשתרכיב מפא"י את רשימת מועמדיה כ-120 אזורי-בחירה ב' בחירות אישיות, יהפוך השיקול הדתי לשיקול מכריע.

היא תשתדל להציג מועמדים שהיו מקור בלים על הציבור הדתי. כל עסקיה יצטרכו לשלם מסישפתיים לדתיים. בכל הצבעה ב' כנסת יצטרכו לזכור כי הבוחרים הדתיים ב' אזוריהם יתח את לשון-המאונים בבחירות הבאות.

איתו שיקול יעמוד לעיני כל מפלגה אחרת, שתרכזה בנצחון מועמדיה.

כנסת שתבחר בבחירות אישיות, לא יהיו הדתיים מיעוט. ה' דתיים-האמיתיים והדתיים-המתי-חסדים יהיו בה רוב מוחלט.

לא רק מועמדי המפד"ל, שייבחרו על פי הסכם ארצי או מקומי כנ"ל עם מפלגות אחרות, יצגו את ענייני הכספיה הדתית, אלא גם כל שאר הנבחרים. הדתיים, המשי פיעים כיום על 17 ח"כים, ישפיעו או על כל ה'120.

כך זה ייראה במציאות — מציאות שהיא שונה לחלוטין מן ה' תיאוריה.

★ ★ ★

כאן אנו באים אל הטענה, שהיא אולי העיקרית בפני שוחרי השיטה האזורית: היא תסלק את המפלגות הקטנות, ותביא לגיבוש שתי מפלגות גדולות. טענה זו ראוייה לכך שנבדוק אותה היטב, מכל צדדיה.

קודם כל: האם יש בארץ מפל' גות רבות מדי?

לכאורה התשובה היא: כן. בכנסת יש 11 סיעות. מהן אחת (המעריך) הכוללת שתי מפלגות ועוד שתי רשימות של מיעוטים; ועוד אחת (גח"ל) הכוללת שתי מפלגות.

זה הרבה. אבל האם זה משקף מציאות כשהיא?

בכל עניין חשוב מאוחדות כל המפלגות, מחרות ועד מפ"ם, ואולי עד מק"י בענייני יסוד של מדיניות החוץ והפנים, של מלחמה ושלום, של יחסיו לערבים וליהודים, של מהות המישטר וחלוקת השלל — אין בינינו הן אלא הבדלים דקים של נואנים.

המרחק בין מנחם בגין ויעקב חנון הוא קטן יותר מן המרחק בין רוברט קנדי, הסני טור הצעיר של מדינת ניו-יורק, שהוא ליברל מושבע, לבין ג'ורג' דוקס, המושל החדש של מדינת ג'ורג'יה, שהוא גזען פאשיסטי אלים. שניהם חברים טובים של המפלגה הדמוקרטית.

האם יש הבדל מהותי בין ישרי

יתמקחו באותה צורה על אותו עניין.

ההבדל יהיה פורמלי, לא מהותי. והוא לא יהיה שינוי לטובה.

★ ★ ★

כ' אדם המאמין שיש צורך בשינוי, בדם חדש, ברעיונות חדשים, חייב להתייחס בשלילה גמורה לרעיון גיבוש שתי מפלגות גדולות.

כי יהיה זה אסון לאומי. המישטר הדו-מפלגתי נועד, מטבעו, לש' מור על הקיים. זהו מישטר שמרני מובהק. מדוע?

גניח שיש במדינה שתי מפלגות, אחת ימנית ואחת שמאלית. המפלגה הימנית אינה צריכה לשכנע את חוגי הימין — כי

הרוצה לעלות במישטר כזה, חייב להסתיר את דעותיו, להעמיד פנים שאינו שונה מאחרים, לדבר במליצות כלליות ובלתי מחייבות. כך בדיוק עשה ג'ון קנדי המנוח — עד למחרת יום בחירתו.

יתכן שיש איזה שהוא חיוב במישטר כזה במדינה ותיקה ויציבה, כמו ארצות הברית או בריטניה, שבה הכל מוסכם ו' מסודר, והשאלה היחידה היא מי ינהל את המדינה בצורה נאותה יותר.

אבל במדינה החדשה כמו ישראל, הזועקת לשינוי בכל השטחים וה' מישורים, שבה יש צורך רחוק ל' עצב דפוסים חדשים של רעיון ו' מחשבה, במדינה המשוועת ממש

„אבל אנחנו המצאנו את זה!“

לאלה ממילא אין ברירה אלא להצביע בעדה. הוא הדין לגבי חוגי השמאל במפלגת ה' שמאל.

שתי המפלגות גם יחד יתחרו על הקולות שבאמצע, על הציבור הבלתי-פוליטי, האדיש, שאינו מו' דחה עם שום מפלגה.

שתי המפלגות יצטרכו להשתמש בשפה המדברת אל לבו של ציבור זה. ממילא יתחילו שתיהן לדבר באותה שפה עצמה. ההבדלים בין שתי המפלגות ייטושטשו ו' ייעלמו, בסופו של דבר שוב לא יהיה ניכר כל הבדל ביניהן.

זה כבר קרה באמריקה. זה קרה בכריי טניה. זה קרה בגרמניה המערבית, עד ש' שתי המפלגות שם התאחדו בקואליציה גדולה, ושוב אין שם כיום אופוזיציה יעי' לה זולת הגנאים.

כך נעלם כל ויכוח רציני. כך מוחנקת היוזמה המחשבתית, ה' רעיונית והפוליטית הדרושה לכל מישטר, ובפרט לדמוקרטיה. אדם צעיר ורענן, בעל מחשבות חדשות,

לכוחות חדשים — קבלת שיטה שמרנית זו היא כשתית ספימות.

★ ★ ★

אלם אין כל בטחון שקבלת שיטה זו אמנם תביא בישראל לגיבושו של מיש' טר דו-מפלגתי, לאלתר או בעתיד ה' נראה-לעין.

קיימת האפשרות שהשיטה תביא למישטר חד-מפלגתי — זוהי האפשרות שעמדה לנגד עיני כן' גוריון וצעיריו, כשעוד היו בשלטון. בארץ אין מסורת דמוקרטית. אין בית-משפט עליון המוסמך לפסול דינים וחוקים הנוגדים את זכויות-האזרח. אין גבול ואין סייג לתאוות-השלטון של מפא"י.

השיטה האזורית תיתן למפא"י סוף-סוף את המכשיר המקווה ל' הגיע לבדה לרוב מוחלט בכנסת.

מעולם לא נתנו לה בוחרי ישראל מעמד זה — והדבר מעיד על החוש הבריא של הציבור.

רק פתי יאמין שתהיה איפעם אפשרות (המשך בעמוד 10)